

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 527/2017
10.07.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милунка Арсић, адвокат из ..., против тужених Основне школе „ББ“ ..., Општине ..., које заступа ОЈТ Ивањица и Месне заједнице ..., чији је пуномоћник Велисав Мићић, адвокат из ..., ради утврђења повреде ауторског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж4 2/2015 од 02.11.2016. године, на седници одржаној 10.07.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж4 2/15 од 02.11.2016. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 37/14 од 06.04.2015. године ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да су тужене повредиле ауторско право тужиоца регистровано код Југословенске ауторске агенције – ауторска агенција за Србију под бројем ФИП .../... од 30.07.2003. године, која повреда се огледа у организовању „Фестивала изворне српске песме – ...“ у ... – ..., од стране тужених сваке године, почев од 2003. закључно са 2013. годином, те да се туженима наложи јавно објављивање пресуде у дневном листу „...“. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженима Основној школи „ББ“ ... и Општини ..., накнади трошкове поступка у износу од 767.642,00 динара, док је већи захтев ових тужених према тужиоцу на име трошкова поступка за још 20.000,00 динара одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој МЗ „...“ на име трошкова поступка исплати износ од 163.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж4 2/2015 од 02.11.2016. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу првом изреке, делу става другог којим је обавезан тужилац да туженима Основној школи „ББ“ ... и Општини ... на име парничних трошкова солидарно исплати износ од 767.642,00 динара и ставу трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да су тужене повредиле ауторско право тужиоца регистровано код

Југословенске ауторске агенције – ауторска агенција у Србији под бројем ФИП .../... од 30.07.2013. године која повреда се огледа у организовању „Фестивала изворне српске песме – ...“ у ... – ..., од стране тужених сваке године почев од 2003. године закључно са 2013. годином, те да се туженима наложи јавно објављивање пресуде у дневном листу „...“. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженима Основној школи „ББ“ ... и Општини ... накнади трошкове поступка у износу од 793.142,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој Месној заједници ... накнади трошкове поступка од 234.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбачена је жалба тужиоца изјављена против првостепене пресуде у преосталом делу става другог изреке којим је одбијен као неоснован захтев за више тражених 20.000,00 динара на име парничних трошкова туженима Основној школи „ББ“ ... и Општини

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији тужиоца Врховни касациони суд је испитао побијену одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неких од одредаба овог закона, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, не представља битну повреду због којих се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је већ 40 година на естради као професионални естрадни уметник и извођач изворне народне српске песме. За разне дискографске куће снимио је преко 120 песама где је у већини аутор музике и текста и које су углавном везане за ... крај. У циљу очувања Српске традиције 1997. године основао је радио станицу ..., а ради реализације идеје о одржавању Фестивала изворних певачких група Србије „...“ тужилац је обезбедио подршку Дома културе у ..., осмислио награду за прва три места на фестивалу - златни, сребрни и бронзани ... лист које је направило Предузеће „ВВ“ из ..., осмислио је химну под називом „Под ... село што је ...“ и симбол „... лист“ смештен у кружници са словним називом фестивала. Први фестивал под називом Фестивал изворних певачких група Србије „... 2001. године“ одржан је 28.09.2001. године у великој сали Дома културе у ..., а други „... 2002. године“ одржан је 17.08.2002. године у на игралишту тужене школе. У току припрема трећег фестивала који је требао да се одржи 17.08.2003. дошло до несугласица између тужиоца и представника тужених из разлога финансијске природе. Месна заједница ... , туристичка организација ..., Дом културе ..., Основна школа „ББ“ ... и КУД „...“, као организатори, са генералним покровитељем Скупштина општине ..., закључили су 23.07.2004. године уговор о заједничком извођењу манифестације „Фестивал изворне српске песме - ...“. Тужилац је

Југословенској ауторској агенцији 30.07.2003. године поднео захтев за упис идејног пројекта свог фестивала у регистар ауторских дела која агенција је под бројем ФИП .../... дана 30.07.2003. године уписала ауторско дело- идејни пројекат-манифестација Фестивал изворних певачких група Србије „...“ Из извештаја Југословенске ауторске агенције за Србију од 07.05.2013. године, утврђено је да је евидентирање и депоновање дела одређених лица факултативно и да се тиме обезбеђују докази више о постојању ауторског дела и времену када је настало и ко је његов аутор, за случај да дође до повреде ауторског права, а из извештаја Завода за интелектуалну својину утврђено је да је сврха депоновања и евидентирања да се обезбеде докази у корист аутора и да приликом подношења пријаве за депоновање и евидентирање завод нема овлашћења да испитује садржину предмета депоновања па самим тим завод не потврђује да депоновани предмет има својство ауторског дела. Вештак за област ауторског права – примењена уметност, навео је да манифестација Фестивал изворних певачких група Србије „...“ представља оригинално идејно решење и ауторско дело тужиоца, те су тужени организовањем Фестивала изворних српских песама „...“ почели од 2003. године до данас повредили ауторско дело тужиоца, како у погледу формалних обележја тако и у погледу саме суштине и концепта манифестације, а мишљење заснива на чињеници да су ове манифестације заступане истим речима: фестивал, изворно, певачке групе Србије. Из мишљења агенције ГГ из ... коју потписује консултант ДД, која је у поновљеном поступку цењена по налогу другостепеног суда, наведено је да је једини критеријум за квалификацију ауторског дела његова оригиналост и форма изржавања интелектуалне креације, те да у конкретном случају називи идејних концепција Фестивала и тужиоца и тужених, без изузетака нису самостално квалификовани за ауторско правну заштиту у складу са одредбама Закона о ауторском и сродним правима, јер оба назива у себи садрже неоригиналне уврштене и генеричне појмове као што су фестивал, изворно, певачке групе, да су са аспекта садржине оба фестивала народна баштина и не могу бити заштићене као ауторска дела јер иста представљају народно стваралаштво настало усменим и писаним предањем, понављањем и преношењем са генерације на генерацију. У складу са тим садржајем оба фестивала су ван расправе са аспекта ауторско правне заштите и тужени ни у једном тренутку нису имали обавезу да признају ауторство тужиоцу нити могућност да му ауторство одузму јер фестивал нису засновали на идејној концепцији тужиоца. У даљем току поступка парничне странке нису предлагале ново вештачење од стране вештака етномузиколога, које би по мишљењу другостепеног суда било једино меродавно за разрешење конкретног питања, који би утврдио да ли предметни музички Фестивал „...“ представља оригиналну духовну творевину као посебну врсту уметничког дела које се изражава звуцима, тоновима, како би се могло одлучити да ли су тужени организовањем свог Фестивала повредили ауторско право тужиоца.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев за утврђење повреде ауторског права.

Према члану 2. Закона о ауторском и сродним правима („Службени лист СРЈ“ бр. 24/98), ауторско дело је оригинална духовна творевина аутора изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања као и допуштеност јавног саопштавања његове

садржине (став 1.). Одредбом става 2. истог члана прописано је шта се све сматра ауторским делом. Одредбом члана 14. истог закона прописано је да аутор има искључиво право да му се призна ауторство на његовом делу.

По оцени Врховног касационог суда тужени организовањем Фестивала изворне српске песме „...“ у ... нису учинили повреду ауторског дела тужиоца. Правилан је закључак другостепеног суда, супротно ревизијским наводима, да обе манифестације које су организоване имају за циљ очување изворне народне песме, те се једна манифестација која у основи има за циљ очување изворне народне песме и развијање такмичарског духа, не може сматрати повредом ауторског права које се такође заснива на принципима народног стваралаштва у које спада изворна народна песма и као таква не може да представља оригиналну творевину аутора, а и спорни Фестивали се битно разликују по називу, датуму одржавања, симболима, логу, наградама. Утврђење да ли је нека људска творевина резултат духовног рада, знања, даровитости и оригиналности и као таква ауторско дело или није, представља чињенично питање, које се утврђује одговарајућим доказним средствима, па и вештачењем у области у којој је та људска творевина остварена, без чега нема ауторског дела, ни услова за ауторско правну заштиту из члана 172 Закона о ауторском и сродним правима ("Сл.лист СРЈ" број 24/98). У конкретном случају такво вештачење од стране тужиоца није предложено, а из утврђеног чињеничног стања произилази да Фестивал тужиоца није ауторско дело. Овакве манифестације у виду такмичења изворних певачких група у својој основи имају исте опште идеје, за развој културе и очување народне традиције, те се не може говорити о преузимању духовне творевине тужиоца. Како је управо оригиналност опредељујући услов који у смислу члана 2. став 1. Закона о ауторском и сродним правима, једној творевини даје карактер ауторског дела, поред несумњивог друштвеног значаја Фестивала изворне музике, у њему није изражена индивидуална стваралачка особеност тужиоца као његовог аутора, без које нема ауторског дела нити услова за ауторско правну заштиту из члана 172. Закона о ауторском и сродним правима. Из свега напред наведеног неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Осталим наводима ревизије тужиоца понављају се жалбени наводи који су већ били правилно оцењени од стране другостепеног суда, које овај суд неће детаљно образлагати у складу са одредбом члана 414. став 2. ЗПП и оспорава се оцена изведених доказа због чега се ревизија не може изјавити према члану 407. став 1. ЗПП.

Са изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић